

France je ostal pri Janezu.

Toda jesen njegovega življenja se je bila že oglasila. Ječa, veliki napori pri delu, revščina, mraz in lakota za časa beračenja — vse to je bilo izpokopalo njegovo zdravje.

Vlegel se je in vstal ni več. Poslali so mu po duhovnika. Prišla je ločitev.

„Moj brat, kako si dober! Kako lepo si mi povračeval dobro za hudo.“

S temi besedami se je poslovil od Janeza. Kmalu nato je stal pred najpravičnejšim Sodnikom. In kakor mu je odpustil njegov brat stokrat in stokrat, tako mu je odpustil gotovo tudi nebeški Sodnik.

Begun.

(Povest. — Spisal Kočarjev Jože.)

(Konec.)

osilo je bilo kmalu spleteno. Kmetje položé nanj ranjenca, ga vzdignejo na krepka ramena in začno počasi stopati proti domu.

Že pridejo do hiše in ravno mislijo vstopiti, ko jim nenadno Jože zastopi pot ter jezno reče:

„Kaj nosite v hišo tega potepuha? Pustili bi ga tam v gozdu, kjer se je vedno potikal! V svoji hiši ga že ne maram.

Tja ga nesite v listnjak. Tam naj leži!“

S temi besedami odide v hišo.

Možje so bili nevoljni radi tega trdega ravnanja in govorjenja, a vendar neso Toneta v listnjak in tam ga položé v listje.

„Ali čem iti k Jožetu, da naj gre, ker ima konje edini v vasi, v trg po duhovna?“

„Le pojdite!“ ji odvrne Tone.

Res stopi ona v hišo in nagovori Jožeta:

„Jože, brat te prosi, da bi mu šel po duhovna v trg, ker imaš konje. Stori to, če imaš količkaj srca!“

A varala se je dobra starka, ko je mislila, da bo dobila to, česar je prosila! Zasmehljivo ji Jože odvrne:

„Ha, ha; kaj si neki moj brat izmislil. Še po duhovna naj bi hodil! O, tega pa že ne, nak. Tone naj mi bo hvaležen, da mu pustim ležati na mojem listju. Da bi mu pa še duhovna vozil, o tem naj pa kar molči! Tega ne storim!“

Sedaj pa Urši vzkipi jeza. Trdo mu začne očitati njegovo hudobijo, rekoč:

„O Jože! Še čuje nad teboj pravica božja, še živi stari Bog, ki dobro plačuje in hudo kaznuje. Pomni to, Jože, ker ne veš, kaj se bo zgodilo s teboj in tvojim premoženjem, s katerim se tako ponašaš!“

A brez duhovniške pomoči pa le ni umrl. Slučajno, ali raje recimo, po božji previdnosti je prišel gospod kaplan še pravočasno k ranjencu.

Zgodilo se je pa tako-le. Isti večer je bil nenadno klican v bližnjo vas k neki bolnici z naročilom, da se mudi. Da bi ne zamudil, in pa, ker se je že bližala noč, si gospod najme voznika.

Ko je opravilo minulo, reče vozniku: „Sedaj me pa potegnite še v Zavrh k Stoparju, ki sem ga sinoči prevedel, da vidim, ali se mu je obrnilo na bolje, in da kaj potolažim vrlega moža.“

Pa kako se zavzame, ko ga zagleda že na mrtvaškem odru. A še pokropiti ga ne utegne. Botra Urša prisopiha ter v eni sapi hiti: „O, hvala Bogu, da ste prišli! Sam angel varih vas je pripeljal. Brž, brž! Tone umira tam v listnjaku! Zelo se mudi!“

Hvaležno povzdigne ranjenec oči proti nebu, ko zagleda duhovnika poleg sebe, in debela solza se mu utrne ter zdrči čez krvavo lice v listje.

Gospod kaplan ga izpové in mu podeli sveto poslednje olje. Ker je že začel umirati, opravi duhovnik še molitve za umirajoče.

Krvave pene so mu silile iz ust in čez nekaj časa je izdihnil svojo dušo.

Drugi dan so ga pokopali, in ravno isti dan tudi njegovega očeta.

Mnogo ljudi je šlo za pogrebom. Skoro vsacemu se je milo storilo ob pogledu na dve krsti — očetovo in sinovo.

Jože pa ni šel za pogrebom. Posmehoval se je ljudem, ki so spremljali k zadnjemu počitku njegovega očeta; ti so ga gledali z nekako sveto jezo. A v resnici pa ni bil tako vesel, kakoršnega se je delal. Grizlo ga je, da je bil tako neusmiljen z bratom, da mu še ni hotel iti po duhovnika za zadnjo uro.

Da bi si utolažil pekočo vest, je zavil popoldne v krčmo, kjer je nezmerno pil do večera, da je bil silno pijan. A utolažil pa ni vesti, ki ga je pekla, kakor žareč ogenj.

Od takrat je zahajal vedno bolj pogostoma v gostilno in tam zapravljaj denar. Naposled je zabredel v velike dolgove. Nekaj časa so mu ljudje še posojevali, a kmalu se je ohladila njihova radodarnost in začeli so mu žugati, da mu bodo vse prodali, ako jim kmalu ne vrne vsega. A Jože se ni zmenil dosti za to. Kjer je dobil kakšen krajcar, ga je takoj zapil.

Necega večera je prišel spet ves pijan domov. Kakor drugikrat, gre tudi danes spat na svisli, v seno. Da bi si posvetil, užge žvepljenko. Ko pa še ni popolnoma dogorela — vedel tako ni nič, kaj da dela — jo vrže proč, v seno, on pa jame polagoma stopati po lestvi na svisli.

Bil je že skoraj na vrhu, kar se hipoma ves skedenj razsvetli — seno se je vnelo.

Jože se prestrašen ozre in ko zapazi, kaj je, obupno zakliče:

„Pomagajte, gori!“

Potem če skočiti doli, da bi se rešil, toda noga se mu tako nesrečno zatakne za lestvin klin, da Jože ravno z glavo prileti na tla, kjer nezavesten obleži — — — .

Ljudje so se pa zbrali zunaj in gasili, nevede, da leži v skednju Jože, ves nezavesten.

Ko so potem zrušili tramovje na tla, so dobili sredi pogorišča vse ožgano truplo, katerega pa niso mogli takoj spoznati. Šele čez nekaj časa so se domislili, da mora to biti Jože.

Čez nekaj dni so ga pokopali, a drugi teden po pokopu so prodali na javni dražbi njegovo hišo, ki je ostala nepoškodovana od požara.

„Dobro, da Jože ni imel otrok in žene. Kaj bi bilo sedaj ž njimi? Vsi bi morali po svetu!“ je dejal postaren sosed.

„Da, da, res je to!“ mu je pritrdila Urša, ki je takrat še živela. „Na Jožetu se je jasno pokazala pravica božja, katero je on tako zaničeval, kajti hudo je bil kaznovan za svoje hudobije!

Bog bodi milostljiv njegovi duši!“

Č o l n.

(Črtica. — Spisal F. S. Pavlétov.)

Nad Krko je stala hišica, ali bolje rečeno, kočica. Zakaj hišo je nočem imenovati, ker je bila zbita iz lesenih desk in pokrita s preperelo slamo. Dimnika ni imela in čemu tudi, saj je bilo na strehi dovolj odprtin, skozi katera je lahko uhajal dim in ob deževnem vremenu pa dež.

Kočica je bila last Bučarjevega Miha, ali kakor so ga otroci imenovali: „ribčevega strica“.

Bili so ta „ribčev stric“ čuden mož. Niso se menili za druge ljudi. Sami so stanovali v nji že od mladih nog. Korenjak, krepek mož so bili, okroglega obraza in kratke sive brade. Obuti so bili v velike, do kolen segajoče čevlje, kakoršne imajo navadno ribiči. V ustih, okrog katerih jim je navadno igral prijazen nasmeh, so imeli kratko pipico in odložili so jo le tedaj, kadar so imeli polne roke dela, da se niso mogli pečati s kajenjem. Kratko: „ribičev stric“ so bili mož dobrega srca in le redko kedaj so se razjezili. V vsem času, kar sem jih poznal, samo enkrat, in to vam hočem povedati, zakaj.

* * *

Ozka, v skalo izsekana pot je peljala po strmem bregu od kočice k čolnu, ki je bil privezan na lesenem kolu.

Nekoč jih ni bilo doma. Šli so še zjutraj v mesto in nesli precejšnje število lepih rib na trg. Bil je ravno petek. To je bil izvohal Plantanov Miko in povedal svojemu prijatelju Klemenovemu Nacku.

„A jih res ni doma?“ je vprašal ta zvedavo.

„Res ne.“

„To je prav. Ali veš zakaj?“

„Ne.“

„No, vidiš. Že dolgo časa me je mikalo, voziti se v čolnu, a zmirom so stric doma. Če pa njih doma ni, pa tudi čolna ne. Danes pa — to bo veselje.“